

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2026-108

2.2.2026

If Skadeforsikring NUF

Retts hjelp

Tvist med sameie om rettsforlik – én eller flere tvister?

Sikrede ble innvilget dekning under sin rettshjelpforsikring for tvist i 2015 med sitt sameie om eiendomsrett til en garasje. Partene inngikk 21.1.19 rettsforlik om at sikrede skulle disponere garasjen som eiere ti måneder pr. år og ble da også pålagt en vedlikeholdsplikt. Sikrede søkte 26.5.25 på ny om rettshjelpdekning da sameiet mente bruksretten var opphørt fordi sikrede hadde misligholdt sin vedlikeholdsplikt. Foretaket avsto 28.5.25 denne søknaden begrunnet med at den gjaldt samme tvist som det tidligere var innvilget dekning for og som var uttømt. Sikrede hevdet det var to selvstendige tvister som bygde på ulikt faktisk og rettslig grunnlag, og uten noen materiell eller tidsmessig sammenheng. Sikrede viste til at tvisten i 2015 om eiendomsretten til garasjen ble løst ved rettsforlik i 2019, som gikk ut på at sikrede frasa seg eiendomsretten mot å få en eksklusiv bruksrett og en vedlikeholdsplikt, mens det i den nye tvisten, som først oppsto 6 år senere, var spørsmål om sikrede hadde misligholdt denne plikten fastsatt i rettsforliket. Nemnda kom til at tvisten om vedlikeholdsplikten var en videreføring av tvisten om eiendomsretten og derfor måtte regnes som samme tvist i forhold til rettshjelpvilkårene.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om rettshjelpforsikring og spørsmål om det foreligger en ny tvist.

Sikrede ble innvilget rettshjelpdekning av foretaket etter søknad sendt 2.6.15 for tvist med sitt sameie vedrørende eiendomsrett til en garasje.

De generelle vilkårenes pkt. 16.3 angir at «Den samlede erstatning ved hver tvist er begrenset til kr 100 000». Om begrepet «tvist» heter det i pkt. 16.1 at «Selv om saken består av flere spørsmål vil ikke dette nødvendigvis være å anse som flere tvister».

Hele forsikringssummen ble utbetalt for tvisten. Partene inngikk et rettsforlik 21.1.19.

Rettsforlikets pkt. 1 fastslo at sikrede «disponerer garasjen i bakgården i [...] som eiere 10 mnd. Per år, fra og med august måned og til og med mai måned. I juni og juli disponerer sameiet forøvrig garasjen». Pkt. 2 anga at retten til å disponere garasjen gjaldt så lenge sikrede hadde hjemmel til aktuelle seksjon i sameiet og bodde i den. Pkt. 4 anga at sikrede «vedlikeholder på vanlig måte garasjen så lenge de disponerer den», og pkt. 5 at «Når særrettighetene til garasjen bortfaller, jf. punkt 2, tilfaller garasjen og bruksretten sameiet».

Sikrede søkte 26.5.25 om ny rettshjelpdekning og oversendte korrespondanse mellom sikrede og sameiet som viste at sameiet mente bruksretten til garasjen var opphørt fordi sikrede hadde misligholdt vedlikeholdsplikten som fulgte av rettsforliket.

Sikredes advokat hadde svart på dette ved å sende sameiet 26.5.25 varsel om søksmål iht. tvl. § 5-2 som opplyste at påstanden i et evt. fastsettelsessøksmål ville være at sikrede «har bruksrett til garasjen i [...] i samsvar med rettsforliket inngått mellom partene 21. januar 2019». Det ble i

varselet bedt om en tilbakemelding på om sameiet aksepterte sikredes bruksrett innen én uke fra i dag og vist til at sikrede 19.5.25 via advokat hadde bestridt påstanden om at bruksretten til garasjen var bortfalt. Det ble også vist til at sikrede hadde tilkjennegitt både i oktober 2024 og mai 2025 at hun skulle vedlikeholde garasjen, herunder at hun hadde redegjort for når og hvordan dette ville bli utført. Søksmålsvarselet anga innledningsvis:

Rettsforliket inngått mellom partene 21. januar 2019 dokumenterer at ..sikrede.. har bruksrett til garasjen i sameiets bakgård samt plikt til å vedlikeholde garasjen.

Det er fra sameiets styreleder per epost av 19. mai og 23. mai hevdet at bruksretten er bortfalt. I sistnevnte epost hevdes også at sameiet vil 'gå tilbake til en ordinær rullering hvor alle sameiere får tilgang til den [garasjen] fordelt på like antall måneder etter brøk – som før.

Sitatet er ikke en korrekt beskrivelse av hvordan ting var 'før', men viser tydelig hva som er sameiets motivasjon; det er fortsatt vanskelig å akseptere ..sikredes.. bruksrett til garasjen.

Sameiet har tidligere vist seg å ha særdeles lite velvilje i forhold til ..sikredes.. og hennes avdøde mann
[...]

Foretaket avsto 28.5.25 ytterligere rettshjelpdekning med henvisning til at den nye saken gjaldt samme tvist som det tidligere var innvilget dekning for i 2015, og at denne var uttømt. Foretaket la til grunn at sikrede var i tvist med sameiet om bruksrett til garasje som sameiet nå hevdet var bortfalt pga. manglende vedlikehold av garasjen.

Sikrede krevde 1.6.25 rettshjelpdekning og anførte at siden vilkårene ikke anga særskilte regler for hva som skulle anses å være samme tvist, måtte tvistelovens prinsipper om hva som er samme sak komme til anvendelse. Det ble vist til at rettsforliket fra 2019 løste en tvist om eiendomsrett til en garasje, samt at tidsforløpet fra 2019 til i dag tilsa at det dreide seg om to forskjellige tvister mellom samme parter. Någjeldende tvist gjaldt videre spørsmål om påstått mislighold av en vedlikeholdsforpliktelse som ikke fantes før rettsforliket ble inngått, men derimot ble stiftet ved dette forliket. Sikrede hevdet spørsmålet om eiendomsrett og om evt. mislighold av vedlikeholdsplikt var to helt forskjellige rettslige spørsmål med forskjellig rettslig grunnlag.

Foretaket fastholdt 10.6.25 avslaget, og at det gjaldt samme tvist det tidligere hadde dekket. Det viste til at de samme partene fortsatt tvistet om bruksretten til samme gjenstand (garasjen), og at den underliggende årsaken til kravet var den samme (bruksretten). Det var inngått forlik i 2019 der det ble avtalt at sikrede fikk disponere garasjen og vedlikeholde den så lenge hun disponerte den, mens sameiet nå mente bruksretten hadde opphørt pga. manglende vedlikehold, dvs. at forliket ikke var oppfylt, noe sikrede var uenig i.

På vegne av sikrede ble det 4.7.25 sendt klage til Finansklagenemnda.

Sikrede krever dekning for rettshjelp og anfører at nåværende tvist bygger på et annet faktisk og rettslig grunnlag, og det er ikke noen materiell eller tidsmessig sammenheng som tilsier at det er snakk om én og samme tvist. Forliket i 2019 gikk ut på at sikrede frasa seg eiendomsretten mot å få en eksklusiv bruksrett til garasjen, at øvrige sameiere fikk rett til å bruke den i juni og juli, og at sikrede skulle vedlikeholde den. Någjeldende tvist gjelder sameiets anførsel om at bruksretten er bortfalt pga. mislighold av nevnte vedlikeholdsplikt. Det at sameiets anførsel er fremsatt først seks år etter at den første tvisten ble avsluttet støtter opp under at det dreier seg om en ny tvist utløst av nye faktiske omstendigheter og et nytt angivelig rettsbrudd mange år etter forrige tvist.

Sikrede hevder FinKN 2010-328, 2012-276 og 2013-406, hvor dekning ble avslått, ikke er relevant. Mangelen boligkjøper påberopte i FinKN 2010-328 forelå på tidspunktet forlik mellom boligkjøper og boligselger ble inngått. Dette i motsetning til i sikredes sak hvor de forhold sameiet påberoper seg om vedlikeholdsstatus er knyttet til tiden etter at rettsforliket ble inngått i 2019. Sikrede viser

ellers til rettspraksis knyttet til tvistelovens regler om litispendens i tvl. § 18-1 og rettskraftens negative funksjon, avvisnings-funksjonen, jf. tvl. § 19-15 tredje ledd, og hevder vurderingstemaet i praksis vil være det samme som ved spørsmålet om hva som utgjør én tvist under rettshjelpforsikringen. Rt-2013-434 illustrerer at selv om man står overfor samme parter og samme faktiske gjenstand, så vil man ikke automatisk stå ovenfor samme tvist.

Forsikringsforetaket avviser ansvar for ny tvist og anfører at det dreier seg om videreføring av den tidligere tvisten om garasjen hvor forsikringssummen er brukt opp. Opprinnelig tvist fra 2015 om eiendomsrett til garasjen endte i et rettsforlik i 2019 hvor sikrede fikk bruksrett og tillagt en vedlikeholdsplikt. Da sameiet senere hevdet denne plikten var misligholdt og forliket opphevet, varslet sikredes advokat fastsettelses-søksmål for bruksretten. De generelle vilkårenes pkt. 16.1 angir at «Selv om saken består av flere spørsmål vil ikke dette nødvendigvis være å anse som flere tvister». Ordlyden angir at det kan foreligge flere tvistepunkter i en sak uten at dette vil være å anse som flere tvister, og ifølge nemndspraksis beror dette på en konkret helhetsvurdering hvor sentrale momenter er om saken består mellom de samme parter, om gjenstand for tvisten er den samme og om den underliggende årsak er felles for kravene, se FinKN 2010-328, 2012-276 og 2013-406. I aktuelle sak står kravene mellom samme parter, knytter seg til samme garasje og springer ut fra en uenighet om partenes rettigheter til denne garasjen, dvs. at den underliggende årsaken til kravene er den samme. Foretaket mener nemndas vurderinger i FinKN 2012-071 og 2013-185 taler for at tvisten oppstått om bruksretten til garasjen i etterkant av rettsforliket er en videreføring av den opprinnelige tvisten, dvs. at det foreligger én tvist under rettshjelpforsikringen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på ny rettshjelpdekning.

Sikredes forsikring angir at «Den samlede erstatning ved hver tvist er begrenset til kr 100 000». Det kan ifølge vilkårene foreligge «tvist» «Selv om saken består av flere spørsmål».

Den første tvisten gjaldt eiendomsretten til garasjen. Denne tvisten førte til et rettsforlik hvor sikrede ble tildelt bruksrett, men pålagt en vedlikeholdsplikt. Den neste tvisten gjelder påstand om at bruksretten til garasjen bortfaller pga. mislighold at vedlikeholdsplikten. Dette betyr at den første tvisten med rettsforliket er en nødvendig betingelse for tvist to, dvs. at det er årsakssammenheng mellom de to tvistene.

Ifølge nemndspraksis regnes flere krav som del av samme tvist dersom det er direkte årsakssammenheng mellom kravene. Dette begrunnes med generelle forsikringsrettslige periodiserings- og årsaksprinsipper knyttet til spørsmålet om samvirkende skadeårsaker, jf. særlig avgjørelsen i FinKN 2020-467 og bl.a. Bull og Wilhelmsen, Forsikringsrett s. 276-279. Situasjonen er da at et inntruffet forsikringstilfelle – her sikredes tvist om eiendomsretten med sameiet som endte i et rettsforlik – virker sammen med en ny årsak – her påstand om brudd på vedlikeholdsplikten etter forliket – og fører til et nytt krav – her krav om at sikrede taper bruksretten til garasjen. Spørsmålet om det nye kravet skal utgjøre et nytt forsikringstilfelle – her en ny tvist – er et spørsmål om tolkning av formuleringen «hver tvist» og når årsakskjeden fra det første kravet er brutt. Dette er igjen et spørsmål om krav 2 må regnes som en påregnelig følge av krav 1, dvs. om krav 1 øker risikoen for at en nytt krav oppstår, se nærmere FinKN 2020-467 og 2025-1225.

I nemndspraksis er det videre lagt til grunn at dersom sikrede får dom for sitt krav eller hvor sikrede og motparten inngår forlik, men hvor motparten ikke oppfyller dommen/forliket og sikrede reiser nytt krav om oppfyllelse, er det nye kravet en direkte videreføring av den

opprinnelige tvisten, FinKN 2019-498: ny tvist mot samme motpart for manglende oppfyllelse av første tvist; FinKN 2015-482, FinKN 2013-185: ny tvist mot samme motpart om forståelsen av rettsforlik.

Sikrede viser til at kravene har forskjellig rettslig grunnlag. Det er ikke avgjørende når det er årsakssammenheng mellom de to tvistene, jf. også at samme tvist kan angå flere rettslige spørsmål.

Sikrede viser til at det er seks år mellom de to tvistene. Tidsforløpet har betydning i saker hvor det er spørsmål om flere tvister kan føres tilbake til samme underliggende faktum eller rettslig grunnlag, men ikke hvor det er årsakssammenheng mellom tvistene. Det avgjørende her vil være om årsakskjeden fra den første tvisten er brutt, dvs. om det er påregnelig at tvist to oppstår, jf. Bull og Wilhelmsen, Forsikringsrett, 2024, s. 278 og 279 med referanser til Rt. 1974 s. 410 og Rt. 1977 s. 985. Når partene er uenige om rettigheten til garasjen og inngår forlik som pålegger sikrede en vedlikeholdsplikt, fremstår det ikke som upåregnelig at det senere blir tvist om vedlikeholdsplikten er brutt. Uansett mener nemnda at tidsmomentet ikke kan føre til at det dreier seg om ny tvist, jf. at nemnda tidligere kun har godtatt at tidsperspektivet gir grunnlag for ny tvist i saker med 14-15 år mellom sakene, jf. FinKN 2025-417 og 2023-645.

Nemnda mener derfor tvisten om vedlikeholdsplikten er en videreføring av tvisten om eiendomsretten og må regnes som samme tvist i forhold til rettshjelpvilkårene.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Eirinn Landgren (forbrukerrepresentant).